

2022-06-16
U2022/02386**Utbildningsdepartementet**

Enligt sändlista

Uppdrag att genomlysa utbildningsutbudet för livslångt lärande och omställning

Regeringens beslut

Regeringen ger statliga universitet och högskolor i uppdrag att mot bakgrund av införandet av ett nytt omställningsstudiestöd analysera sina utbildningsutbud, både avseende innehåll och inom vilka former utbildningarna ges. Syftet är att tillgängliggöra de kurser och utbildningar som riktar sig mot redan yrkesverksamma. Lärosätena ska med utgångspunkt i sina analyser övergripande beskriva hur befintligt utbud bidrar till att möta de behov av utbildning som det nya stödet kan ge upphov till samt, om det bedöms finnas ytterligare behov, hur lärosätena planerar att inom befintliga ekonomiska ramar utveckla utbudet för att stärka tillgången till utbildning för livslångt lärande och omställning.

Lärosätena ska vid genomförandet av uppdraget föra dialog med övriga lärosäten för att kunna dra lärdom av varandra i arbetet med analyserna, t.ex. genom att ta del av goda exempel på arbetsätt för att utveckla respektive utbildningsutbud samt för att utveckla de former som utbildning ges inom med syftet att underlätta för yrkesverksamma att studera. Lärosätena ska även föra dialog med organisationer med kunskap om arbetsmarknaden samt med Universitetskanslersämbetet avseende prognostiserat behov med anledning av det nya omställningsstudiestödet.

Universitet och högskolor ska rapportera den genomförda analysen till Universitetskanslersämbetet (med kopia till Regeringskansliet, Utbildningsdepartementet) senast den 30 november 2022.

Skälen för regeringens beslut

Regeringens politik ska skapa förutsättningar för att ta till vara allas kompetens, möjliggöra för alla att skaffa sig ny kompetens och möta arbetsmarknadens behov.

För att stärka arbetstagares ställning på arbetsmarknaden och för att ge bättre förutsättningar för människor att välja att satsa på omställning eller kompetensutveckling har regeringen i propositionen Flexibilitet, omställningsförmåga och trygghet på arbetsmarknaden (prop. 2021/22:176) föreslagit att ett nytt omställningsstudiestöd för yrkesverksamma ska införas. Det föreslagna omställningsstudiestödet ger högre ersättningsnivåer än vad det nuvarande studiestödet gör, vilket kan möjliggöra för fler vuxna med arbetslivserfarenhet att studera. Det utgör ett viktigt komplement till nuvarande studiestödssystem. Riksdagen har den 8 juni 2022 beslutat i enlighet med regeringens förslag i propositionen och lagändringarna träder i kraft den 30 juni 2022.

Lärosäten ska dimensionera utbildningen efter studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov, vilket framgår av det gemensamma regleringsbrevet för statliga universitet och högskolor. Vidare anges i högskolelagen (1992:1434) att lärosätena ska samverka med det omgivande samhället för ömsesidigt utbyte och verka för att den kunskap och kompetens som finns vid högskolan kommer samhället till nytta. Riksdagen har även i enlighet med regeringens förslag i den forskningspolitiska propositionen Forskning, frihet, framtid - kunskap och innovation för Sverige (prop. 2020/21:60) beslutat om ett förtydligande i högskolelagen av lärosätenas ansvar att erbjuda utbildning för det livslånga lärandet.

Det nya omställningsstudiestödet ger förbättrade möjligheter för yrkesverksamma som behöver utbilda sig för att stärka sin ställning på arbetsmarknaden. Det kan handla om kompetensutvecklande utbildning, bortom arbetsgivarens ansvar, kontinuerlig kompetensutveckling för att de anställda ska uppdatera eller förnya sina kunskaper inom ett yrke eller utbildning för omställning till ett nytt yrke. Exempelvis skulle det kursutbud som finns i den senare delen av längre yrkesprogram i högre grad kunna tillgängliggöras för målgruppen och utbudet av korta kurser på avancerad nivå utökas. Utbildningarna behöver vara anpassade för såväl de enskilda studerandes som till arbetsmarknadens behov inom både privat och offentlig sektor. Utbildningarna behöver även erbjudas i en form som underlättar för

yrkesverksamma att studera och arbeta parallellt, t.ex. genom studier på deltid och distans. Omställningsstudiestödet införs stegvis och kommer att vara fullt utbyggt 2026. Det stegvisa införande ger det reguljära utbildningssystemet möjligheter att anpassa innehåll och utbildningslängder i sitt utbildningsutbud. Regeringen konstaterar i propositionen Flexibilitet, omställningsförmåga och trygghet på arbetsmarknaden (prop 2021/22:176) att ansvariga myndigheter kan behöva analysera hur deras utbud kan möta de behov av utbildning och validering som kommer att följa av införandet av det nya omställningsstudiestödet. Mot denna bakgrund anser regeringen att statliga universitet och högskolor bör ges i uppdrag att analysera sitt utbildningsutbud, både avseende innehåll och inom vilka former utbildningarna ges.

På regeringens vägnar

Lina Axelsson Kihlblom

Jonas Brynhildsen

Enligt sändlista

Uppsala universitet
Lunds universitet
Göteborgs universitet
Stockholms universitet
Umeå universitet
Linköpings universitet
Karolinska institutet
Kungl. Tekniska högskolan
Luleå tekniska universitet
Karlstads universitet
Linnéuniversitetet
Örebro universitet
Mittuniversitetet
Malmö universitet
Mälardalens universitet
Sveriges lantbruksuniversitet
Blekinge tekniska högskola
Försvarshögskolan
Gymnastik- och idrottshögskolan
Högskolan i Borås
Högskolan Dalarna
Högskolan i Gävle
Högskolan i Halmstad
Högskolan Kristianstad
Högskolan i Skövde
Högskolan Väst
Konstfack
Kungl. Konsthögskolan
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm
Stockholms konstnärliga högskola
Södertörns högskola

Kopia till

Universitetskanslersämbetet